

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobce: **B. M. L. B.**, narozený dne X,
jednající opatrovnící MUDr. T. L. B., narozenou dne X,
oba bytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/78290-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/78290-916, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **79 Kč** do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své opatrovnice domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/78290-916, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště Most (dále jen „úřad práce“), ze dne 28. 11. 2018, č. j. 199321/2018/MOS, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce zamítl návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči a rozhodl o poskytování příspěvku na péči v původní výši 6 600 Kč měsíčně.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě namítal, že kromě uznaných čtyř základních životních potřeb samostatně nezvládá i základní životní potřeby stravování, oblékání a obouvání a tělesná hygiena. Žalobce dále vymezil schopnost zvládat jednotlivé základní životní potřeby ve smyslu přílohy k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“) a uvedl, že u osob mladších osmnácti let věku vychází zákon z každodenní mimořádné péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku bez zdravotních omezení. Žalobce rovněž připomněl, že základní životní potřeba se považuje za nezvládnutou, pokud osoba samostatně nezvládne alespoň jednu z aktivit této základní životní potřeby. Žalobce zdůraznil, že v rozhodné době potřeboval a stále ještě potřebuje extrémně náročnou, mimořádnou a každodenní péči v následujících oblastech. V oblasti orientace nedisponuje přiměřenými duševními kompetencemi a neorientuje se v přirozeném sociálním prostředí a sociálních situacích, v nichž reaguje nepřiměřeně. Komunikace je u osob trpících autismem zásadně narušena, a to nikoli pouze hraničně, jak uvedla Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) v posudku ze dne 14. 3. 2023, neboť žalobce má obtíže běžně se dorozumět a chápat obsah běžného sdělení. K základní životní potřebě stravování žalobce uvedl, že není schopen vybrat si jídlo a nápoj, dodržovat stanovený léčebný dietní režim a konzumovat stravu v běžném režimu. Dále si není žalobce schopen vybrat oblečení a obuv přiměřeně okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení, správně oblečení vrstvit a manipulovat s ním v souvislosti s denním režimem. Žalobce pokračoval, že nedodržuje tělesnou hygienu, občas jí neprovede vůbec či nedbale, a to včetně čištění zubů. Neholí se. Dále není schopen dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené léčebné postupy i preventivní opatření, užívat léky, rozpoznat zdravotní problém a zajistit si lékařskou pomoc. K základní životní potřebě osobní aktivity žalobce uvedl, že není schopen navazovat vztahy, plánovat osobní aktivity, stanovit a dodržet denní program a vykonávat osobní aktivity obvyklé věku a prostředí a vyřizovat své záležitosti.
3. Podle názoru žalobce posudkoví lékaři nedostatečně vyhodnotili dopad jeho zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby a na základě těchto vadných posudků bylo rozhodováno. Žalobce zastával názor, že v posudcích absentuje podrobné hodnocení jeho zdravotního stavu ve vztahu ke kritériím pro přiznání příspěvku na péči a důvody, které vedly posudkovou komisi k jejím závěrům. Žalobce se domníval, že posudkové hodnocení bylo provedeno subjektivně podle sympatií k němu či k jeho opatrovníci, o čemž svědčí například zmínka o hyperprotektivnosti poskytované péče. Žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí obsahuje jen opakující se fráze a podkladový posudek trpí vadami, neboť posudková komise přehlížela jí se nehodící fakta a naopak vyzdvihla a překroutila nepodstatné skutečnosti. Takové hodnocení není objektivní dle vyhlášky či metodických pokynů žalovaného. Žalobce připomněl, že zdejší soud v jeho věci již jednou rozhodoval a žalovaný byl vázán právním názorem vyjádřeným ve zrušujícím rozsudku stran splnění požadavku na dostatečné odůvodnění a zjištění stupně závislosti žalobce na péči jiné fyzické osoby. Žalovaný podle názoru žalobce požadavkům soudu nedostál. Žalobce dále uvedl, že se žalovaný na str. 18 napadeného rozhodnutí vyjadřuje k posudku z roku 2015, který s věcí nemá souvislost. Tímto retroaktivním postupem je narušena integrita napadeného rozhodnutí a jsou zpochybněny posudky z minulosti, které nicméně žalobce nenapadal. Žalobce dále upozornil na vyjádření žalovaného na str. 19 napadeného rozhodnutí, kde se žalovaný vyjádřil k zdravotnímu stavu žalobce z roku 2015. Žalobci nebyl zřejmý důvod, proč se žalovaný vyjádřil zpětně do minulosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

4. Žalobce dále namítl, že se žalovaný adekvátně nevyjádřil k posudkům ze dne 19. 1. 2018 a 11. 11. 2018, které, jak zjistil zdejší soud, neexistují. Posudková komise se vypořádávala s neexistujícími posudky a žalovaný na str. 22 napadeného rozhodnutí pouze konstatoval, že tyto posudky neexistují, a proto se k nim nelze vyjádřit. Žalobce považoval tento závěr za nedostatečný, neboť bylo zřejmě rozhodováno na základě neexistujících posudků, čímž byl žalobce uváděn v omyl. Žalobce upozornil na neúměrnou délku správního řízení, které žalovaný protahoval tím, že vydával vadná rozhodnutí v neúměrných lhůtách. Žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž se musí posudek, aby byl přesvědčivý, vypořádat srozumitelně s relevantními skutečnostmi a jeho závěry nesmí být zpochybněny jiným posudkem či lékařskou zprávou. V případě žalobce jsou posudky v evidentním rozporu se zprávami PhDr. T., MUDr. G., MUDr. Š. a MUDr. H., přičemž zpráva posledně jmenované lékařky zřejmě ve spise chybí a není nikde citována. Žalobce na podporu svých tvrzení navrhl provedení důkazu spisem úřadu práce a posudkovou dokumentací Okresní správy sociálního zabezpečení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný ve svém vyjádření zastával názor, že postupoval v odvolacím řízení v souladu s platnými právními předpisy a rozsudkem zdejšího soudu ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021. Žalovaný uvedl, že při posouzení dětí s poruchami autistického spektra je vycházeno nejen z nálezů registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, ale také z nálezů dětských psychiatrů a dětských klinických psychologů, kteří poskytují posuzované osobě zdravotní péči. Odborné lékařské nálezy jsou pro posudkovou komisi zdrojem informací o rozsahu a tíži postižení, poskytnutých zdravotních službách, průběhu onemocnění, výsledcích léčby a dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem. Žalovaný dále uvedl, že součástí podkladů pro posouzení zdravotního stavu je také výsledek sociálního šetření, při němž sociální pracovník shromažďuje potřebné informace.
6. Žalovaný pokračoval, že posuzování zdravotního stavu v rámci řízení o příspěvku na péči je v odvolacím řízení v kompetenci Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Posudkoví lékaři jsou pravidelně vzděláváni na kurzech věnovaných problematice osob s poruchami autistického spektra. Žalovaný dále uvedl, že posudková komise zasedala dne 14. 3. 2023 v odborném složení, kdy byl při posuzování přítomen posudkový lékař a odborník z oboru dětské psychiatrie. Žalovaný považoval posudek za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možné rozhodnout. Posudková komise měla k dispozici dostatečnou podkladovou dokumentaci a zhodnotila u žalobce stránku duševní, smyslovou, interní a pohybovou. Žalovaný zdůraznil, že původní posudek posudkové komise ze dne 4. 12. 2019 jeho doplnění ze dne 12. 10. 2020 a 14. 4. 2023 tvoří jeden celek. Žalobce byl přítomen při jednání posudkové komise dne 12. 10. 2020 a k doplňujícímu jednání dne 14. 3. 2023 již zván nebyl, neboť podkladová dokumentace byla úplná a další přítomnost žalobce při jednání posudkové komise nebyla posudkově významná. Zdravotní stav žalobce byl posuzován od 1. 8. 2018 do zletilosti, tj. do 5. 10. 2022. Žalovaný na okraj připomněl, že po dosažení zletilosti žalobce bylo zahájeno řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše dávky příspěvek na péči. Žalovaný uzavřel, že posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 zdůvodnila své závěry v posuzování stupně závislosti žalobce a žalovaný rovněž své závěry dostatečně odůvodnil v napadeném rozhodnutí, na které odkázal.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

7. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce i žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
8. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.
11. Podle § 8 uvedeného zákona osoba do 18 let věku, která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti u osob do 18 let věku hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

12. V § 1 odst. 4 vyhlášky je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
13. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a uvedené vyhlášky pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
14. V příloze č. 1 vyhlášky jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
15. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
16. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

17. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
18. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, stravu rozdělit na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
19. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
20. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
21. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
22. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.
23. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
24. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že tehdy nezletilému žalobci byl rozhodnutím Magistrátu města Mostu, odboru sociálních věcí, ze dne 9. 6. 2011, č. j. 52639/2011/MOS, přiznán příspěvek na péči ve výši 5 000 Kč od března 2011, neboť se žalobce podle posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 25. 5. 2011 považoval podle § 8 zákona o sociálních službách považoval za osobu do 18 let věku závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost. Magistrát města Mostu, odbor sociálních věcí rozhodnutím ze dne 16. 12. 2011, č. j. 111005/2011/MOS, zvýšil žalobci příspěvek na péči na 9 000 Kč měsíčně ode dne 1. 10. 2011, neboť se žalobce podle posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 6. 12. 2011 považoval podle § 8 zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III – těžká závislost. Žalobce byl uznán závislým na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III i při dalších posouzeních.
25. Úřad práce oznámením ze dne 12. 12. 2017, č. j. 224011/2017/MOS, zahájil z moci úřední řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči. Rozhodnutím ze dne 12. 6. 2018, č. j. 106247/2018/MOS, úřad práce snížil žalobci příspěvek na péči z 9 900 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

měsíčně na 6 600 Kč měsíčně od července 2018, neboť se žalobce podle posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 23. 4. 2018 považoval za osobu do 18 let věku závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost.

26. Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že dne 6. 8. 2018 podal žalobce prostřednictvím své zákonné zástupkyně (nyní opatrovnice, pozn. soudu) návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Dne 29. 8. 2018 bylo provedeno v místě bydliště žalobce sociální šetření, při němž bylo zjištěno k jednotlivým základním životním potřebám, že žalobce trpí dyspraxií, je nemotorný a má úlevy při tělesné výchově. Chůzi žalobce zvládá, ačkoli občas naráží do lidí a motá se, chůzi po schodech zvládá s přidržením se o zábradlí, zvládá dřep a klek, ale nemotorně. Při chůzi venku se opírá o matku nebo babičku, neboť je nejistý. Vzhledem ke své diagnóze ADHD žalobce nevydrží stát na místě, proto chodí ven pouze s doprovodem, je snadno unavitelný a zbrklý, nedomýšlí důsledky. Téměř vždy je dopravován autem, je zapotřebí jezdit po známých trasách a ven chodí žalobce pouze s doprovodem. Matka žalobce při sociálním šetření uvedla, že žalobce má problém rozpoznat obličeje, trvá mu déle, než si je zapamatuje. S cizími lidmi žalobce nekomunikuje a podle sdělení matky nyní odmítá navazovat nové vztahy, někdy nekomunikuje ani s blízkými. Žalobce je orientován časem, sluch a zrak má v pořádku. Žalobce písemný projev zvládá. Některé otázky a pokyny mu musí matka vysvětlovat, nezvládá si sám organizovat práci a musí mít přesně stanovený denní plán. Veškeré jídlo žalobci připravuje matka, žalobce nicméně odmítá vařené jídlo a jí pouze rohlík s máslem a rajče, pije jen šťavu a kakao, v létě minerální vodu. Nápoje žalobci rovněž připravuje matka, žalobce se nají a napije sám, ale nesdělí pocit hladu, jídlo nepřenese a neohřívá. Žalobce se často polije. Ze sociálního šetření dále vyplynulo, že žalobce nezvládne zvolit oblečení dle počasí a příležitosti, oblečení mu připravuje matka. Žalobce se sám obléká a svléká, občas si plete vrstvení, boty si obuje, suchý zip mu musí utáhnout matka, zip mu musí zapnout matka, knoflíky nesnese, ale barvy rozliší. Matka žalobci čistí zuby, češe jej, žalobce nesnáší holiče a stříhání vlasů. O nehty na rukou a nohou pečuje rovněž matka, která zároveň dohlíží nad kompletní hygienou, žalobci myje vlasy a podle potřeby jej dosuší, jinak se žalobce osuší sám. Žalobce si potřebu uvědomuje, na toaletu dojde, po vykonání potřeby se utře. Žalobce pravidelně užívá léky, které mu podává jeho matka. Žalobce tráví většinu dne sám v pokoji na počítači, s vrstevníky se nestýká, návštěvy společenských akcí odmítá.
27. V posudku o zdravotním stavu žalobce ze dne 24. 10. 2018 dospěla posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Most MUDr. E. P. k závěru, že žalobce nezvládá celkem pět základních životních potřeb, a to komunikaci, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví a osobní aktivity. Posudková lékařka dospěla k závěru, že žalobce je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost. Na základě uvedeného posudku úřad práce vydal prvostupňové rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 27. 12. 2018 prostřednictvím své zákonné zástupkyně odvolání, v němž vyjmenoval své diagnózy, odborné lékaře, k nimž musí docházet a zdůraznil, že trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Žalobce dále popsal, z jakých důvodů nezvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity a uvedl, že oproti svým vrstevníkům potřebuje dohled a pomoc v běžných životních situacích a je plně závislý na péči rodiny. Žalobce dále poukázal na dva rozdílné posudky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 19. 1. 2018 a 11. 11. 2018, ve kterých shledával závažné rozpory a vady. Poukázal na to, že zatímco v posudku z ledna 2018 mu byla jako nezvládnutá uznána základní životní potřeba orientace, ale nikoli péče o zdraví, v posudku z listopadu 2018 je tomu naopak. Mezi oběma posudky je přitom časový rozdíl Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pouhých osmi měsících. Žalobce v odvolání žádal vysvětlení, proč mu nebyla uznána jako nezvládnutá základní životní potřeba stravování, když si prokazatelně nedokáže stravu vybrat, připravit, ohřát a donést ke stolu a uklidit po konzumaci po sobě nádobí. V odvolání bylo dále uvedeno, že z posledního lékařského nálezu z Nautis Praha vyplývá, že se žalobce z autismu nevyléčil, nezlepšuje se a že dopady jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jsou zásadní a trvalé.

28. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 11. 2020, č. j. MPSV-2020/216465-916, kterým odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil, neboť podle posudku posudkové komise ze dne 4. 12. 2019 a doplňujícího posudku ze dne 12. 10. 2020 se žalobce považoval podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o sociálních službách za osobu do 18 let věku závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost. Žalobce toto rozhodnutí napadl žalobou podanou u zdejšího soudu. Rozsudkem ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021-44, soud výše uvedené rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 11. 2020, č. j. MPSV-2020/216465-916, pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů zrušil, neboť posudek posudkové komise ze dne 12. 10. 2020 nepovažoval za úplný a přesvědčivý a posudková komise se nevypořádala s namítaným rozporem mezi posudky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 19. 1. 2018 a 11. 11. 2018.
29. Žalovaný na základě výše uvedeného rozsudku zdejšího soudu v dalším řízení nechal vypracovat doplňující posudek posudkové komise, který byl vypracován za přítomnosti odborného dětského psychiatra MUDr. P. Z. dne 14. 3. 2023. Posudková komise vycházela při svém zkoumání z posudkového spisu Okresní správy sociálního zabezpečení Most, ze spisu odvolacího orgánu, spisu posudkové komise č. j. 2019/72-UL a SZ/2020-10-UL a sociálních šetření ze dne 29. 8. 2018 a 18. 1. 2021. Posudková komise dospěla k závěru, že od 1. 8. 2018 do zletilosti žalobce, tj. do 5. 10. 2022 se žalobce považoval za osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost, neboť z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu samostatně nezvládal základní životní potřeby orientace, komunikace, péče o zdraví a osobní aktivity. Posudková komise uvedla, že po opětovném prostudování bohaté spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Most došla k závěru, že posouzení v roce 2015, kdy byl zdravotní stav žalobce posouzen se závěrem, že tehdy nezletilý žalobce samostatně nezvládal celkem sedm základních životních potřeb, bylo z funkčního hlediska nadhodnocené a bez objektivního funkčního odůvodnění. Posudková komise objasnila, že žalobci bylo v té době 9,5 roku, jednalo se o individuálně integrovaného žáka s pervazivní vývojovou poruchou, s Aspergerovým syndromem s poruchou aktivity a pozornosti s dyspraxií. Dominujícím problémem žalobce byly mezilidské vztahy, jednání, sociální a emoční dovednosti. Sociální chování nezletilého žalobce bylo ne zcela přiměřené situaci, problémy způsobovaly hlasité komentáře a hodnocení, vulgarismy při komunikaci. Po přijetí pravidel dokázal žalobce spolupracovat, v sociálním kontaktu byl vstřícný, aktivně vstupoval do komunikace. Žalobce oceňoval možnost pracovat na počítači, četl velmi dobře s porozuměním a schopností interpretovat přečtený text. Emoce na předkládaných obrázcích a situacích žalobce dokázal popsat, sám své neodkázal ovládat, kamarádství s vrstevníky hodnotil podle ochoty vyhovět jeho požadavkům a naslouchat mu. Řeč žalobce byla v normě, komunikace vstřícná, zčásti reciproční s očním kontaktem, pokyny a instrukce chápal, na otázky odpovídal bez latencí, nicméně komunikaci provázel nevhodnými poznámkami a vstupy, při spontánním vyprávění používal vulgarismy. Ve škole žalobce dosahoval výborných výsledků ve všech předmětech, jeho intelekt byl v normě a dominovalo u něj problémové Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

chování a černobílé pojetí přijatých pravidel. Posudková komise dále shrnula obsah psychologického vyšetření ze dne 24. 11. 2012 a zprávu praktické dětské lékařky MUDr. M. ze dne 18. 2. 2015 a uvedla, že přes výše uvedené funkční hodnocení posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Most uvedla, že žalobce samostatně nezvládal základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví a osobní aktivity, aniž by nezvládané aktivity objektivně odůvodnila ve smyslu samostatného nezvládání nezletilým žalobcem přiměřeně k danému věku. Sociální šetření ze dne 23. 1. 2015 nebylo plně v souladu se zdravotním stavem žalobce. Posudková komise uzavřela, že vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru.

30. Žalobce prostřednictvím své opatrovnice ve vyjádření ze dne 28. 3. 2023 s posudkem posudkové komise ze dne 14. 3. 2023 nesouhlasil a vyjádřil své přesvědčení, že se posudková komise neřídila rozsudkem zdejšího soudu ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021-44. Pokud by se totiž posudková komise rozsudkem soudu řídila, uznala by žalobci za nezvládnuté i základní životní potřeby oblékání a obouvání, stravování a tělesná hygiena. Žalobce zdůraznil, že v rozhodném období nerozlišoval vrstvy oblečení, v zimě chodil oblečen letně, v létě chodil v zimní bundě, v pyžamu chtěl odcházet do školy atd. Jídlo si žalobce nepřipravoval sám, měl jen omezený jídelníček, jedl jen 3-4 druhy potravin a manipulace s nádobím byla problematická díky vývojové dyspraxii. Žalobce uvedl, že by sám o sobě nepoznal, že má hlad, obdobné platí pro tělesnou hygienu. Tento žalobcův stav trvá dosud. Žalobce upozornil, že dochází na dětskou gastroenterologii Fakultní nemocnice v Motole, kde lékaři upozornili, že trpí celé roky poruchou příjmu potravy dle diagnostických kritérií, což bylo potvrzeno i na dětské psychiatrii v Mostě. Žalobce zdůraznil, že trpí velmi významnou poruchou autistického spektra, byl mu přiznán invalidní důchod a jeho situaci nevyřeší případné rady o hyperprotektivním prostředí. Žalobce ke svému vyjádření přiložil lékařské zprávy MUDr. K. Z., Ph.D. z Fakultní nemocnice v Motole, ambulance gastroenterologie, ze dne 2. 2. 2023, MUDr. Š. ze dne 9. 3. 2023 a ze dne 20. 9. 2022. Žalovaný následně vydal žalobou napadené rozhodnutí.
31. Soud se nejprve zabýval námitkami žalobce, že s ohledem na své zdravotní postižení v rozhodné době samostatně nezvládal kromě uznaných i základní životní potřeby stravování, oblékání a obouvání a tělesná hygiena. Soud upozorňuje, že se nezabýval argumentací žalobce stran zvládání základních životních potřeb orientace, komunikace, péče o zdraví a osobní aktivity, neboť tyto základní životní potřeby byly žalobci uznány za zvládnuté.
32. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ve znění účinném do 31. 12. 2023 platilo, že při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
33. Zdejší soud připomíná, že k otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud, jenž např. v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, vyslovil, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Zdůraznil, že „[n]a výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, kde zdůraznil, že „[v] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona ... o sociálních službách je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.“

34. V rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 4 Ads 495/2019-71, Nejvyšší správní soud shrnul, že „... pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek totiž na podkladě odborných lékařských vyšetření obsahuje závěry o funkčním dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované osoby na její schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudkový závěr by tedy měl být v tomto směru náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.“ Nejvyšší správní soud podotkl, že odvolací orgán nesmí pouze převzít závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval z pohledu tvrzených rozporů či nedostatků, a uzavřel, že posudek nesplňující požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti zakládá vadu řízení před správním orgánem.
35. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že žalovaný postupoval správně, jestliže po zrušení jeho rozhodnutí ze dne 5. 11. 2020, č. j. MPSV-2020/216465-916, rozsudkem zdejšího soudu ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021-44, nechal v dalším řízení v souladu s § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách vypracovat nový doplňující posudek posudkové komise ze dne 14. 3. 2023, neboť soud nepovažoval předchozí doplňující posudek posudkové komise ze dne 12. 10. 2020 za úplný a přesvědčivý.
36. Soud proto v daném případě hodnotil, zda je doplňující posudek posudkové komise ze dne 14. 3. 2023 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti a zda byly odstraněny nedostatky předchozího posudku. Soud nemá ve věci pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit zdravotní stav žalobce podle právní úpravy příspěvku na péči. Soud shledal, že se doplňující posudek posudkové komise ze dne 14. 3. 2023 opíral o dostatečné podklady, vzal v potaz výsledky sociálního šetření ze dne 29. 8. 2018 a 18. 1. 2021 a lékařské nálezy odborných lékařů. Soud nepřehlédl, že sociální šetření ze dne 18. 1. 2021 bylo provedeno v odlišném řízení, konkrétně v řízení o návrhu žalobce na změnu výše příspěvku na péči ze dne 4. 1. 2021, které bylo s ohledem na pandemii viru COVID-19 provedeno dotazníkovou formou a doplněno telefonickým hovorem s opatrovníci žalobce. Na okraj soud dále uvádí, že ze správního spisu seznal, že žalobci byl rozhodnutím ze dne 18. 1. 2023, č. j. 10403/2023/MOS, příspěvek na péči odejmut ode dne 1. 1. 2023, neboť podle posudku posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 5. 12. 2022 žalobce potřeboval pomoc jiné fyzické osoby při celkem dvou základních životních potřebách, a to základní životní potřebě péče o zdraví a péče o domácnost, byl tedy osobou starší 18 let věku, která nesplňuje podmínky pro uznání stupně závislosti. Soud zároveň považuje za nutné zdůraznit, že za zvládnuté se považují i takové

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

základní životní potřeby, které jsou zvládány v přijatelném standardu za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla) či facilitátorů. Tento přijatelný standard však neznamena to samé jako zvládání základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči.

37. Posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 k základní životní potřebě tělesná hygiena uvedla, uvedla, že se u žalobce nejedná o těžkou poruchu funkce obou horních nebo obou dolních končetin, ztrátu zraku ani duševních kompetencí bránící provedení celkové hygieny. Žalobce je schopen umýt se u umyvadla, manipulovat s baterií, učesat se a pečovat o ústní hygienu v přijatelném standardu s možností využití facilitátorů jako je např. ústní sprcha či za pomoci pomůcek jako je např. přidržovací madlo v koupelně, sedák u umyvadla nebo je schopen ve sprše provést velkou hygienu. Pomoc se vstupem a výstupem ze sprchového koutu nebo vany není posudkově rozhodná. Posudková komise zdůraznila, že za neschopnost zvládat tělesnou hygienu se nepovažuje přítomnost druhé osoby z důvodu vyloučení případného rizika pádu. Samotný dohled nad správně vykonaným úkonem neznamena, že osoba samostatně nesvede úkon v přijatelném standardu, pakliže chybí objektivní funkční korelát k jeho nesvedení. Žalobce neměl deklarovanou těžkou apraxii, aby úkony v posuzovaném věku samostatně nezvládl a neměl deklarovanou ani těžkou duševní poruchu spojenou s těžkou sociální dezintegrací. Posudková komise dále uvedla, že holení a stříhání nehtů není každodenním úkonem a k holení lze použít elektrický holící strojek.
38. Soud považuje výše uvedené zdůvodnění posudkové komise, proč u žalobce neuznala za nezvládnutou základní životní potřebu tělesná hygiena, za dostatečné a přesvědčivé. Soud shledal, že argumentace žalobce stran této základní životní potřeby se opírala převážně o skutečnost, že žalobce tělesnou hygienu provádí nedokonale a musí být upomínán k jejímu provedení. Z lékařské zprávy neuroložky MUDr. D. ze dne 13. 11. 2018, která je součástí správního spisu, vyplývá, že žalobce vykonává osobní hygienu pouze pod dohledem. Podle názoru soudu se tedy především jedná o potřebu dohledu a kontroly nad řádným provedením jednotlivých úkonů tělesné hygieny, k čemuž posudková komise správně připomněla, že samotný dohled nad správně vykonaným úkonem neznamena, že osoba samostatně nezvládne úkon v přijatelném standardu, pakliže chybí objektivní funkční korelát k jeho nesvedení. Posudková komise objasnila, že žalobce neměl mj. ztrátu duševních kompetencí bránících provedení celkové hygieny, těžkou apraxii ani těžkou duševní poruchu spojenou s těžkou sociální dezintegrací. Ze sociálního šetření ze dne 29. 8. 2018 vyplynulo, že o nehty žalobci pečuje jeho matka, na což posudková komise správně uvedla, že stříhání nehtů není každodenním úkonem.
39. Posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 k základní životní potřebě stravování uvedla, že se v případě této základní životní potřeby nejedná o vaření, nýbrž o schopnost vlastní konzumace již připravených nápojů a stravy. Přemístění stravy a nápoje na místo konzumace lze realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo přizpůsobením místě konzumace stravy místu servírování. Žalobce je schopen si vybrat hotovou stravu v pevném i tekutém stavu a dát na talíř, nalít nápoj, posunout na místo konzumace, najíst se příborem a napít se. Je schopen rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat dietní režim, vybrat si správné a vhodné dietní nápoje a potraviny a konzumovat je v potřebných časových intervalech. Posudková komise uvedla, že u žalobce nicméně nebylo potřebné dietní stravování. Nebyly prokázány anatomické nebo funkční ztráty podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věci, praktická či úplná

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nevidomost obou očí ani těžké duševní poruchy spojené se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy.

40. Ze sociálního šetření ze dne 29. 8. 2018 vyplynulo, že žalobce je nemotorný a nepozorný, trpí dyspraxií, často se polije a matka mu podává jídlo ke stolu. Ze sociálního šetření dále vyplynulo, že se žalobce nají a napije sám. Posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 podle názoru soudu správně popsala jednotlivé úkony základní životní potřeby stravování, které žalobce zvládá a reagovala i na jeho nemotornost způsobující potíže např. při přenášení potravin. Posudková komise správně uvedla, že přemístění stravy a nápoje na místo konzumace lze realizovat nejen přenášením, ale i převozem na servírovacím stolku či na invalidním vozíku. Tento závěr rovněž vyplývá z čl. 6 odst. 4 písm. d) Metodického pokynu ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí – Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 27. 10. 2014, č. j. 2014/9245-721, (dále jen „metodický pokyn“). Podle názoru soudu nicméně nelze přehlédnout, že žalobce ve vztahu k základní životní potřebě stravování především konstantně upozorňoval na skutečnost, že má kvůli svému psychickému onemocnění v podobě poruchy autistického spektra velmi omezený jídelníček, většinu jídel odmítá a rovněž mu musí být připomínáno, že se má najíst. Ze sociálního šetření ze dne 29. 8. 2018 vyplynulo, že žalobce nesdělí pocit hladu a matka mu musí pravidelně podávat jídlo. V sociálním šetření ze dne 18. 1. 2021 provedeném formou dotazníku, z něhož posudková komise dle svých slov v posudku ze dne 14. 3. 2023 mj. vycházela, žalobce uváděl, že se ztrácí i v lednici a raději bude o hladu a žízni, než aby riskoval nějaký problém s přípravou jídla, jí pouze rohlík s máslem a k jídlu má odpor. Žalobce rovněž v podané žalobě uváděl, že zejména není schopen si vybrat správný nápoj a jídlo, dodržovat stanovený léčebný dietní režim a konzumovat stravu v obvyklém denním režimu. Podle názoru soudu se posudková komise s argumentací žalobce dostatečně nevypořádala, neboť se nijak nevyjádřila k otázce žalobcových duševních kompetencí ve vztahu ke zvládnutí základní životní potřeby stravování, tj. k otázce, zda u žalobce vlivem poruchy autistického spektra nebyly narušeny jeho stravovací stereotypy natolik, že si nezvládne vybrat stravu a dodržovat stanovený dietní režim. Zároveň nelze přehlédnout, že argumentace posudkové komise stran základní životní potřeby stravování je v podstatě opsáním jednotlivých úkonů základní životní potřeby stravování, jak byly vymezeny výše, bez dostatečné konkretizace ve vztahu k žalobci a jeho rozhodujícímu postižení. K základní životní potřebě stravování soud rovněž nepřehlédl, že ve vyjádření ze dne 30. 3. 2023 k doplňujícímu posudku ze dne 14. 3. 2023 žalobce uvedl, že nepozná, že má hlad a žízeň a měl v rozhodném období velmi omezený jídelníček. Ke svému vyjádření přiložil mj. lékařskou zprávu z ambulance gastroenterologie Fakultní nemocnice v Motole ze dne 2. 2. 2023, z níž vyplynulo, že žalobce měl kvůli obtížím se zažíváním, průjmům a úbytku hmotnosti dodržovat CDED dietu, neboli dietu pro osoby trpící Crohnovou nemocí. Žalobce nicméně kvůli své základní diagnóze Aspergerova syndromu netoleruje potraviny, díky čemuž bylo dodržování diety obtížné. Žalobce proto byl vyživován z větší míry enterální výživou. Přestože se jedná o zprávu o zdravotním stavu žalobce v době mimo posuzované období, zjištěné onemocnění není takového charakteru, že by jeho vznik byl okamžitý, ale je výsledkem postupného vývoje. Proto se posudková komise měla zaměřit na otázku vlivu žalobcova psychického onemocnění na schopnost konzumovat stravu v přiměřeném denním režimu a dle dietních potřeb, nicméně tak řádně neučinila. Soud proto považuje výše uvedené odůvodnění posudkové komise za obecné a nepřesvědčivé.
41. Soud se rovněž neztotožňuje se způsobem, jakým se žalovaný s vyjádřením žalobce ze dne 30. 3. 2023 vypořádal na str. 20 a 21 napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že k vyjádření Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

příloženým lékařským zprávám nebude přihlížet, neboť lhůta pro doložení podkladů uplynula dne 15. 2. 2023 a k podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty se nepřihlíží. Soud považuje takové hodnocení za nepřiměřeně přísné a formalistické, neboť žalovaný dne 21. 3. 2023 vyrozuměl žalobce o pokračování v řízení a možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Toto vyrozumění bylo opatrovnici žalobce doručeno dne 24. 3. 2023 a byla v něm stanovena lhůta k vyjádření v délce 5 dnů. Vyjádření žalobce s přílohami bylo podáno k poštovní přepravě dne 27. 3. 2023, tedy ve lhůtě stanovené ve vyrozumění. Žalovaný tedy postupoval v souladu s poučením obsaženým ve vyrozumění. Žalobce tedy prostřednictvím své opatrovnice možnosti vyjádřit se využil, k posudku ze dne 14. 3. 2023 se vyjádřil a na podporu svých konkrétních tvrzení přiložil lékařské zprávy, které žalovaný neměl odmítnout s pouhým konstatováním, že byly doloženy opožděně.

42. K základní životní potřebě oblékání a obouvání posudková komise uvedla, že neuznala její nezvládnutí, neboť s ohledem na absenci těžké poruchy funkce HKK i DKK, zraku a duševních schopností není medicínský důvod pro nezvládnutí výběru vhodného oblečení, poznání rubu a líce oblečení, správného vrstvení, oblékání/svlékání a obouvání/zouvání zdravotně vyhovujícího oblečení a obutí s využitím pomůcek. Posudková komise pokračovala, že u žalobce není porucha stejné funkce dolních končetin. Rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností je dostatečný k pravidelnému zvládání této základní životní potřeby. Nebyly prokázány anatomické nebo funkční ztráty obou horních končetin nebo anatomické ztráty podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věci, praktická nebo úplná nevidomost obou očí ani těžké duševní poruchy spojené se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny tyto stereotypy. Posudková komise zdůraznila, že samotný dohled nad vhodností oblečení neznamená, že žalobce tento úkon samostatně nesvede v přijatelném standardu.
43. Soud upozorňuje, že žalobce netvrdil a ani ze správního spisu nevyplývá, že by trpěl postižením horních nebo dolních končetin či nevidomostí, tedy postiženími bránícími mu z fyzického hlediska zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání. Argumentace žalobce se konstantně opírala o to, že s ohledem na své zdravotní postižení v podobě poruchy autistického spektra si není schopen vybrat oblečení a obuv přiměřeně okolnostem, počasí a denní době. Posudková komise sice uvedla, že rozsah duševních a mentálních schopností žalobce je dostatečný k pravidelnému zvládání této základní životní potřeby, nicméně nijak nereagovala na zcela konkrétní argumenty žalobce, že nezvolí vhodné oblečení přiměřeně k počasí a oblečení mu musí vybírat matka. Rovněž z lékařské zprávy neuroložky MUDr. D. ze dne 13. 11. 2018 vyplývá, že žalobce není schopen rozlišit, zda je venku zima a klidně byl šel v šortkách. Soud považuje odůvodnění posudkové komise v části týkající se základní životní potřeby oblékání a obouvání za obecné a nevztahující se na případ žalobce, neboť se posudková komise nijak nevypořádala s otázkou, zda žalobce trpící Aspergerovým syndromem zvládne správně zvolit oblečení či nikoli.
44. Ačkoli soud žalobci přisvědčil stran nedostatečného posouzení zvládání základních životních potřeb stravování a oblékání a obouvání, nepovažuje hodnocení posudkové komise za subjektivní a zaujaté vůči žalobci či jeho opatrovnici. Samotná zmínka o hyperprotektivnosti péče poskytované žalobci jeho matkou byla uvedena v posudku posudkové komise ze dne 12. 10. 2020 a v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 již tato zmínka absentuje. Soud navíc tuto zmínku považuje za pouhé konstatování nezakládající pochybnost o nepodjatosti posudkové komise. Soud si je vědom skutečnosti, že opatrovnice žalobce podávala stížnosti proti chování posudkové komise při jednání dne 12. 10. 2020. Na tyto námitky ovšem bylo patřičně reagováno, jak vyplývá z obsahu správního spisu. Jednání

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

posudkové komise dne 14. 3. 2023 se žalobce neúčastnil, a proto mezi členy posudkové komise a žalobcem a jeho opatrovníci prokazatelně k žádnému konfliktu nedošlo. Zároveň soud neshledal, že by posudková komise překrucovala fakta, jak bez bližšího odůvodnění uváděl žalobce v podané žalobce.

45. Soud dále nepřisvědčil námitce žalobce, že blíže nespecifikované posudky jsou v rozporu s lékařskými zprávami PhDr. T., MUDr. G., MUDr. Š. a prim. MUDr. H. Žalobce tyto lékařské zprávy nespecifikoval datem ani obsahem, tudíž soudu není zřejmé, které konkrétní lékařské zprávy měly být v jakém konkrétním posudku opomenuty. Doplnující posudek posudkové komise ze dne 14. 3. 2023 z lékařských zpráv MUDr. G., MUDr. Š. a PhDr. T. vycházel. Žalobce navíc nespecifikoval, v čem konkrétně spatřoval rozpor posudkových závěrů a uvedených lékařských zpráv. Žalobce rovněž neuvedl, jaká konkrétní zpráva prim. MUDr. H. nebyla nikde citována a ve správním spise chybí a jaké konkrétní posudkově významné skutečnosti tato lékařská zpráva má obsahovat. Ze správního spisu navíc není zřejmé, že by tuto lékařskou zprávu žalobce správním orgánům zaslal.
46. Důvodnou soud neshledal ani námitku žalobce, že žalovaný pochybil, když se v napadeném rozhodnutí vyjadřoval k posudku z roku 2015. Soud připomíná, že v rozsudku ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021-44, vytkl žalovanému, že za podklad pro vydání rozhodnutí převzal posudek posudkové komise nedostatečně se zabývajícím otázkou, proč oproti posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 14. 3. 2015 nebyly žalobci uznány za nezvládnuté některé základní životní potřeby. Jak bylo uvedeno výše, posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 uvedla, že v roce 2015 byl zdravotní stav žalobce posudkovou lékařkou Okresní správy sociálního zabezpečení Most nadhodnocen a svůj závěr zdůvodnila, čímž splnila požadavek soudu vyjádřený ve zrušujícím rozsudku. Napadené rozhodnutí soud nepovažuje za retroaktivní, tj. zpětně účinné. Ačkoli soud dává žalobci za pravdu v tom, že napadené rozhodnutí působí mj. i s ohledem na svou délku mírně chaoticky, není pochyb o tom, že se vztahovalo ke zvládání základních životních potřeb žalobcem v rozhodném období, tj. od 1. 8. 2018 do 5. 10. 2022. Srovnání s předchozím posouzením soud nepovažuje za nezákonné, nýbrž naopak za žádoucí, pokud slouží k podložení přijatých závěrů.
47. Soud se dále zabýval námitkou žalobce, že se žalovaný adekvátně nevyjádřil k posudkům ze dne 19. 1. 2018 a 11. 11. 2018. Soud připomíná, že žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 21. 12. 2018 sám požadoval, aby se posudková komise zaměřila na dva rozdílné posudky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 19. 1. 2018 a 11. 11. 2018. Posudková komise na tyto posudky reagovala v posudku ze dne 4. 12. 2019, jak ostatně uvedl zdejší soud v bodě 38 rozsudku ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021-44, kde zároveň uvedl, že u Okresní správy sociálního zabezpečení Most zjistil, že tyto posudky neexistují. Žalovaný podle názoru soudu správně na str. 22 napadeného rozhodnutí uvedl, že tyto posudky neexistují, a proto se k nim nelze vyjádřit. Soudu není zřejmé, jaké další odůvodnění by podle názoru žalobce měl žalovaný k neexistujícím posudkům uvést. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že na jejich základě nebylo rozhodováno a posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 z nich nikterak nevycházela.
48. Soud k námitce žalobce, že délka správního řízení je neúměrně dlouhá a žalovaný řízení neadekvátně protahuje vydáváním vadných rozhodnutí a prodlužováním lhůt správního řízení, uvádí následující. Soud k námitce upozorňuje, že průtahy ve správním řízení nejsou důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a nelze je zohlednit v meritorním rozhodnutí soudu. Prostředkem ochrany práv před nečinností je podnět k nadřízenému správnímu orgánu na učinění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu. V případě Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

neúspěšného vyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti správního orgánu lze podat žalobu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s. K tomu je ostatně možno poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 6 A 171/2002-41, ve kterém byl konstatován závěr, že „*[p]růtahy v řízení nemají relevanci z hlediska zákonnosti napadeného rozhodnutí, neboť průtahy v řízení lze charakterizovat jako nečinnost státního orgánu, kde procesní ochrana proti této nečinnosti musí směřovat k tomu, aby tato nečinnost skončila, tj. aby státní orgán ve věci jednal a rozhodl. Již z povahy věci proto není možno zrušit vydané rozhodnutí státního orgánu – tedy vyústění jeho procesní aktivity ve formě vydání individuálního právního aktu – pouze z důvodu namítaných průtahů v řízení, neboť takový postup by odporoval samotné logice takto namítané protizákonnosti*“. Na tento právní názor pak Nejvyšší správní soud navázal např. i v rozsudku ze dne 3. 6. 2020, č. j. 10 Azs 374/2019-33, v němž vyslovil, že „*[z]ákonné lhůty k vydání rozhodnutí jsou ale pouze lhůtami pořádkovými, jejichž překročení nemá vliv na zákonnost správního rozhodnutí. (srov. rozsudky NSS ze dne 30. 10. 2003, č. j. 6 A 171/2002-41, ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, č. 2785/2013 Sb. NSS, či ze dne 3. 7. 2018, č. j. 6 Azs 178/2018-24)*“.

49. Soud shrnuje, že ačkoli posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 14. 3. 2023 v souladu se závazným právním názorem zdejšího soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 1. 11. 2022, č. j. 42 Ad 1/2021-44, odůvodnila, proč posudek posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Most dne 14. 3. 2015 považuje za nadhodnocený a dostatečně se vypořádala se žalobcem namítanou základní životní potřebou tělesná hygiena, dostatečně nevysvětlila, proč opětovně neuznala za nezvládnuté základní životní potřeby stravování a oblékání a obouvání. Ačkoli tedy doplňující posudek posudkové komise ze dne 14. 3. 2023 formálně obsahuje všechny náležitosti, odůvodnění v části týkající se zvládání základních životních potřeb stravování a oblékání obouvání je nepřesvědčivé a nedostatečné a posudková komise na zcela konkrétní argumentaci žalobce nereagovala vůbec či jen zcela obecně bez vazby k žalobci a jeho rozhodujícímu postižení. Doplňující posudkové komise ze dne 14. 3. 2023 proto nelze považovat za úplný a přesvědčivý a žalovaný pochybil, pokud se s posudkem spokojil a učinil jej rozhodným podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí. Lze tedy uzavřít, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, neměl dostatečnou odporu ve správním spisu, čímž byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro zrušení napadeného rozhodnutí pro vadu řízení (výrok I. tohoto rozsudku). Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. V navazujícím řízení pak bude na žalovaném, aby odstranil vadu řízení spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti podkladového posudku a s pomocí posudkové komise znovu a důsledně posoudil zdravotní stav žalobce ve smyslu samostatného zvládání základních životních potřeb. Teprve na základě nových závěrů posudkové komise bude moci žalovaný vydat rozhodnutí, které by bylo přesvědčivé a odpovídalo shora konstatovaným požadavkům právních předpisů a judikatury.
50. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl žalobcem navržené dokazování dokumentací žalobce vedenou Úřadem práce České republiky a posudkovou dokumentací Okresní správy sociálního zabezpečení Most, neboť tyto listiny jsou součástí správního spisu a v rámci správního soudnictví se dokazování správním spisem neprovádí.
51. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má proti žalovanému právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Soud s ohledem na skutečnost, že žalobce své náklady před vyhlášením rozhodnutí ve věci

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nevyčísлил, vycházel při jejich stanovení z obsahu soudního spisu a přiznal žalobci náklady v celkové výši 79 Kč odpovídající žalobcem vynaloženému poštovnému.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 20. srpna 2024

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.